

O. Schmeil'i »Botaanika käsiraamatu« (Tartu, 1913, III tr. 1920), toimetanud ühes J. Hünerson'iga (vt.) aa. 1915–28 »Põllumehe taskukalender-käsiraamatut« ja avaldanud rea artikleid ajalehis ja -kirjus.

Isikl. j. m. saadud andmed. T.

PINDING, Siegfried, riigikaitse tege-lane, sünd. 8. VI 1877 Tallinnas lubja-tehase omaniku pojana, omandas üldhari-duse kohalikus Aleksandri gümnaasiumis, astus a. 1894 vabatahtlikuna Vene sõja-väe-teenistusse, lõpetas a. 1897 Peterburis sõjakooli alamleitnandina ja teenis siis ohvit-serina Vene väeosades, võttes osa aa. 1904–05 Vene-Jaapani sõjast ja aa. 1915–17 ilma-sõjast, tõustes a. 1917 polkovnikuks. Apr. 1917 algas P. Tallinnas I eesti rahvusliku rügemendi formeerimist, mille hiljemini üle andis polkovn. A. Tõnisson'ile (vt.), viibis saksa okupatsiooni ajal Ukrainas, pöördus märtsis 1919 tagasi Eestisse ja määrati 5. jalav.-rügemendi ülemaks, mille eesotsas ta mais s. a. murdis Nõukogude-Vene vägede rinde Pihkva all ja tungis Pihkvani. Juunis 1919 määrati ta II diviisi ülema abiks, teot-ses aa. 1919–20 Piirivalve Valitsuse ülemana ja määrati sept. 1921 2. jalav.-rügemendi ülemaks. Sügisel 1925 läks P. erusse ja asub praegu (1928) Tartus.

Sõjaministeriumist saadud andmed. T.

PINNA, Netty, näitleja, sünd. 16. VI 1884 Virumaal Avanduse v. sepa J. Adler'i tütre-na, õppis aa. 1893–98 Tallinna saksa tütarlaste koolis, teotseb a-st 1906 senini (1928) »Estoonia« laval Tallinnas näitlejana, vaheajal ühe hooaja a. 1922 tegev olnud Tallinna Draamateatris; täiendas end lava-kunsti alal ühes oma mehe P. Pinnaga (vt.) a. 1908 Berliinis E. Reicher'i juures. Samuti koos mehega oli P. esimese Eesti elukutse-lise teatri »Estoonia« rajajaid Tallinnas (1906). »Estoonias« on P. mänginud peami-selt Hauptmann'i, Sudermann'i ja Ibsen'i nais-kangelasi, esinedes selle kõrval ka klassilist-es teostes, nii Desdemonana Shakespeare' »Othello's« ja Luisena Schiller'i »Õeluses ja armastuses«. Draamateatris mängitud osa-dest olgu mainitud Juudit A. H. Tammsaare samanimelises näidendis ja nimiosa B. Shaw' »Cleopatras«.

Isikl. j. m. saadud andmed. T.

PINNA, Paul, näitleja ja teatritegelane, sünd. 21. IX 1884 Tallinnas linna-ametniku pojana, õppis Tallinna 4-klassilises linna-koolis, teenis siis kohalikus linnavalitsuses kantselei ametnikuna, astus suvel 1906 dir. Duve' juhatusel töötavasse alalisse saksa näite-truppi ja siirdus s. a. sügisel näitlejaks ja teatrijuhiks äsjaasutatud »Estoonia« elukutse-lisse teatrisse, kus teotses kuni 1914. a.-ni,

olles seega Tallinna eesti alalise teatri raja-jaid. Vaheajal käis P. suviti Saksamaal, täien-das end E. Reicher'i teatriakadeemias Berliinis ja mängis 1913. a. suvehooaja Kieli linna-teatris. Sügisel 1914 asus ta Venemaale ja mängis Nižni-Novgorodi, Kaasani, Samaara, Saratovi ja Moskva (Nikitski) teatris. 1915. a. sügisel Tallinna tagasi tulnud, teenis P. mobiliseerituna sõjaväes, mängides ühtlasi »Estoonias«. Aa. 1918–21 oli ta Draama-teatri näitleja ja näitejuht, hiljemini ka di-rektor, aegajalt ka »Estoonias« mängides ja näidendeid lavastades. Aa. 1921–23 teotses P. »Estoonia« näitlejana ning lavastajana ja asutas a. 1923 Tallinnas Rahvateatri, mida juhatas kuni 1927. a.-ni, esinedes ka sama teatri näitlejana. Jaanuarist 1927 on ta toi-minud jälle »Estoonia« näitlejana ja lavas-tajana. — P. näitleja-and ja kalduvused aval-dusid varakult 15-aastasena hakkas ta esi-nema »Estoonia« näitelaval asjaarmastajate trupis ja Tallinna eesti elukutselise teatri avamisel (1906) oli ta juba küps näitleja, kuigi tõsise kooli ja valju enesekriitika puu-dusel sageli sattus pealiskaudsusse. Lavas-tajana ja näitejuhina piirdus ta algusest peale realismiga, kuna muud, eriti uuemad voolud on jäänud talle võõramaks. Tema ja K. Jungholz'i (vt.) teeneks tuleb peamiselt lugeda realistliku draama tutvustamist Tallinna publi-kule näitelava kaudu. 1906. a. alates lavas-tas ta »Estoonias« Sudermann'i, Hauptmann'i, M. Halbe, Ibsen'i, L. Tolstoi j. t. teoseid, tuues nende kõrval lavale ka hulga vähem-tuntud kirjanikkude põnevaid tõmbetükke ja kergeid komöödiad, püüdes sellega kui ka mängu laadiga vastutulelik olla suure hulga maitsele. Tema Rahvateater polegi seadnud endale kunstilisi ülesandeid, vaid püüab pak-kuda pigemini kergesisulist ajaviidet. Peale näidendite on P. nii »Estoonias« kui rahva-teatris lavastanud palju operette. P. katsed näitekirjanduse alal — »Jaani-öö« (1911), »Kui pungad puhkevad« (1912), »Vana lugu, alati uus« (1914), »Tasuja« (viimane on ette kantud ka Hel-singis) — pole leidnud erilist tähelepanu; neid on autori enda poolt lavastatud peamiselt »Estoonias«. Kaugelt suuremat tähtsust kui teatrijuhina ja lavastajana omab P. näitlejana, olles eesti näitlejakonnas silmapaistvaim meeskuju. Tema ampuaks on n. n. karakter-osad nii draamas kui komöödias. Ajaloolise sisuga draamades on ta loonud otse monu-mentaalseid kujusid (Napoleon, Caesar, Ivan Julm, Danton, Herodes, Olovernes j. t.). Eesti näitekirjandusest kehastab ta kõige enam õnnestunult Vestmann'i Ed. Wilde' »Pisuhännas«, Soome kirjandusest Esko't A. Kivi »Nõmme kingseppades«.

Isikl. j. m. saadud andmed. E. H.